

VENDIM
Nr.1012, datë 10.12.2010

PËR MIRATIMIN E RREGULLORES “PËR SINJALISTIKËN NË KANTIER DHE NË VENDIN E PUNËS”

Në mbështetje të nenit 100 të Kushtetutës, të neneve 8 e 18 të ligjit nr.8402, datë 10.9.1998 “Për kontrollin dhe disiplinimin e punimeve të ndërtimit”, të ndryshuar, të pikës 3 të nenit 42 të ligjit nr.10 237, datë 18.2.2010 “Për sigurinë dhe shëndetin në punë” dhe të pikës 3 të nenit 40 të ligjit nr.7961, datë 12.7.1995 “Kodi i Punës i Republikës së Shqipërisë”, me propozimin e Ministrit të Punëve Publike dhe Transportit, Këshilli i Ministrave

VENDOSI:

1. Miratimin e rregullores “Për sinjalistikën në kantier dhe në vendin e punës”, sipas tekstit që i bashkëlidhet këtij vendimi.

2. Ngarkohen Ministria e Punëve Publike dhe Transportit dhe Ministria e Punës, Çështjeve Sociale dhe Shanseve të Barabarta për zbatimin e këtij vendimi.

Ky vendim hyn në fuqi pas botimit në Fletoren Zyrtare.

KRYEMINISTRI
Sali Berisha

RREGULLORE
PËR SINJALISTIKËN NË KANTIER DHE NË VENDIN E PUNËS

Neni 1
Qëllimi

Kjo rregullore përcakton dhe përshkruan rregullat minimale të sinjalistikës në kantier, për mbrojtjen dhe sigurinë e shëndetit gjatë kryerjes së veprimtarisë publike apo private.

Neni 2
Fusha e zbatimit

1. Kjo rregullore zbatohet në çdo kantier e vend pune nga subjektet publike dhe private, që ushtrojnë veprimtarinë në territorin e Republikës së Shqipërisë.

2. Kjo rregullore nuk zbatohet në sinjalistikën e përdorur për rregullimin e trafikut rrugor, hekurudhor, lumor, detar dhe ajror.

3. Kjo rregullore nuk do të zbatohet për shenja, për vendosjen në treg të substancave dhe preparateve të rrezikshme, produkteve dhe/ose pajisjeve, përveç rasteve kur parashikohet ndryshe në aktet e tjera ligjore.

Neni 3
Përkufizime

Në kuptim të kësaj rregulloreje, termat e mposhtëm kanë këto kuptime:

a) “Sinjalistika për sigurinë dhe/ose shëndetin në kantier dhe vend pune”, sinjale që i referohen një objekti specifik, veprimtarie ose situatë dhe që siguron informacion ose udhëzime

rreth sigurisë dhe/ose shëndetit në punë me anë të një table, ngjyre, sinjali ndriçues apo sinjali akustik, një komunikimi gojor ose sinjali me gjeste (veprim), sipas rastit.

b) “Sinjal ndalimi”, sinjali që ndalon sjelljen, që mund të shkaktojë një rrezik.

c) “Sinjal paralajmërues”, sinjali që lajmëron një rrezik ose risk.

ç) “Sinjal i detyrueshëm”, sinjali që përshkruan një sjellje të përcaktuar.

d) “Sinjal i daljes së emergjencës ose i ndihmës së parë”, sinjali që jep informacion mbi daljet e emergjencës, të ndihmës së parë ose të mjeteve të shpëtimit.

dh) “Sinjale të informimit”, sinjalet që japin tregues të ndryshëm nga ata të treguar nga shkronjat “b” të “d”.

e) “Tabelë”, një sinjal që siguron informacion specifik nga një kombinim i një forme gjeometrike, ngjyrave dhe të një simboli ose vizatimi grafik, shikueshmëria e të cilit garantohet nga ndriçimi me intensitet të mjaftueshëm.

ë) “Tabela suplementare”, tabela e vendosur (punuar) së bashku me një tabelë, të tipit tregues, sipas shkronjës “e” që jep një tregues suplementar ndihmës.

f) “Ngjyrat e sigurisë”, ngjyra nëpërmjet të cilave jepet kuptimi i caktuar.

g) “Simbol i vizatuar grafikisht”, pamje-imazh që paraqet një situatë ose që përshkruan një sjellje të përcaktuar e vendosur mbi një tabelë ose në një sipërfaqe të ndriçuar.

gj) “Sinjal ndriçues”, sinjali prodhuar nga një aparat (dispozitiv) i përbërë nga material transparent ose gjysmë i tejdukshëm, i cili është i ndriçuar nga brenda ose nga pas në mënyrë të tillë që të sigurohet sinjal ndriçues.

h) “Sinjal akustik”, sinjali zanor i koduar, i cili lëshohet dhe përcillet nga një aparat i projektuar për këtë qëllim, pa përdorimin e një zëri njerëzor apo artificial.

i) “Komunikim gojor”, mesazhi gojor i paravendosur me përdorimin e zërit njerëzor ose të sintesave vokale.

j) “Sinjal me veprime (gjeste)”, lëvizja apo pozicionim i krahut ose dorës në formë konvencionale për të drejtuar personin, që efektivisht kryen një punë, për të mos krijuar a shkaktoar rrezik për punëmarrësit.

Neni 4

Detyrimet e punëdhënësit

1. Punëdhënësi duhet të parashikojë ose të verifikojë ekzistencën e një sinjalistike të sigurisë e të shëndetit në kantier dhe në vendin e punës, në përputhje me këtë rregullore, kur rreziku ose risku nuk mund të shmanget a të kufizohet në mënyrë të mjaftueshme me mjete teknike të mbrojtjes kolektive apo me masa, metoda dhe sisteme të organizimit të punës. Punëdhënësi merr në konsideratë çdo vlerësim të riskut, në përputhje me rregulloren e sigurisë në kantier, miratuar me vendimin e Këshillit të Ministrave nr.312, datë 5.5.2010 dhe ligjin nr.10 237, datë 18.2.2010 “Për sigurinë dhe shëndetin në punë”, me qëllim shmangien e rrezikut, duke kryer:

a) njoftimin e një risku ose të një rreziku të personit të ekspozuar;

b) ndalimin e sjelljes që mund të shkaktojë rrezik;

c) përshkrimin e caktuar të sjelljeve të nevojshme me qëllim sigurinë;

ç) dhënien e treguesve relativë të daljeve të sigurisë ose mjeteve të shpëtimit e të sigurisë;

d) dhënien e treguesve të tjerë në drejtim të parandalimit dhe sigurisë.

2. Nëse është e nevojshme, mund të jepen, nëpërmjet sinjalistikës së sigurisë, tregues relativë ose situata e riskut që nuk janë dhënë në aneksin I, sipas veçantisë së punës ose përvojës tekniko-profesionale.

3. Punëdhënësi, për të rregulluar trafikun e brendshëm të kantierit, ndërmarrjes ose njësisë prodhuese, i referohet, sipas rastit, sinjalistikës së parashikuar sipas legjislacionit në fuqi për trafikun rrugor, hekurudhor, lumor, detar ose ajror (sipas përshkrimit në aneksin V).

Neni 5
Informimi dhe formimi

1. Punëdhënësi parashikon, gjithashtu:
 - a) Punëmarrësit dhe/ose përfaqësuesi i punëmarrësve për sigurinë duhet të jenë të informuar për të gjitha masat e përshtatshme ose që duhen përshtatur për sinjalistikën e sigurisë e përdorshme në kantier ose në njësinë prodhuese;
 - b) Punëmarrësit të jenë të informuar për përshtatjen e të gjitha masave për sinjalistikën e sigurisë, e përdorshme në brendësi të kantierit ose në njësitë prodhuese.
2. Punëdhënësi parashikon që, për sigurinë, përfaqësuesi i punëmarrësve dhe punëmarrësit të marrin një informacion të përshtatshëm, në veçanti në formën e instruksionit të saktë që duhet të kenë për objektin e sinjalistikës së sigurisë, në mënyrë specifike dhe domethënëse, për të gjitha, dhe kjo përfshin përdorimin e veprimeve (gjesteve), fjalëve, si edhe sjelljet e përgjithshme e të veçanta që duhen ndjekur.

Neni 6
Këshillimi dhe pjesëmarrja e punëmarrësve

Këshillimi dhe pjesëmarrja e punëmarrësve dhe/ose e përfaqësuesve të tyre kryhet në përputhje me pikat 8, 12 dhe 13 të aneksit V të rregullores “Për sigurinë në kantier” (miratuar me vendimin e Këshillit të Ministrave nr.312, datë 5.5.2010), si dhe nenin 13 të ligjit nr.10 237, datë 18.2.2010 “Për sigurinë dhe shëndetin në punë”.

Neni 7
Përshtatja e anekseve

- Përshtatja e karakterit teknik të anekseve nga I deri IX është në funksion të:
- a) Adoptimit të rregullores në fushën e harmonizimit teknik dhe normativ, për sa i takon projektimit dhe prodhimit të mjeteve dhe pajisjeve të sinjalistikës së sigurisë e të shëndetit në vendin e punës;
 - b) Progresit teknik, zhvillimit të normativave të specifikimeve ndërkombëtare ose të njohjes në fushën e sinjalistikës për sigurinë dhe shëndetit në vendin e punës apo kantier.

Neni 8
Kërkesat për sinjalistikën

1. Sinjalistika e sigurisë e përdorur për herë të parë, duhet të bëhet në përputhje me përshkrimet e sjella dhe të përcaktuara në aneksin I të kësaj rregulloreje.
2. Sinjalistika e sigurisë e përdorur para hyrjes në fuqi të kësaj rregulloreje duhet të përputhet dhe të zëvendësohet me përshkrimet dhe përcaktimet e aneksit nga I-IX të kësaj rregulloreje, brenda 6 muajve nga hyrja në fuqi e saj.

ANEKSI I
PËRSHKRIME TË PËRGJITHSHME PËR SINJALISTIKËN E SIGURISË

1. Konsiderata paraprake
 - 1.1 Sinjalistika e sigurisë duhet të jetë konform kërkesave specifike që figurojnë në anekset nga I deri IX.
 - 1.2 Ky aneks përcakton kërkesat për përdorime të ndryshme të sinjalistikës së sigurisë dhe parashtron norma të përgjithshme mbi ndërrueshmërinë dhe të qenit plotësues të këtyre

sinjaleve.

1.3 Sinjalistika e sigurisë duhet të përdoret vetëm për të transmetuar mesazhe ose informacione sipas përcaktimeve të nenit 2.

2. Mënyrat e sinjalizimit

2.1 Sinjalizim i përhershëm

2.1.1 Sinjalistika që i referohet një ndalimi, një paralajmërimi ose një detyrimi dhe, gjithashtu, ajo që shërben për të treguar vendndodhjen dhe për të identifikuar mjetet e shpëtimit ose të ndihmës së shpejtë, duhet të jetë e tipit e përhershme dhe e ndërtuar nga tabela sinjalistike të destinuar për të treguar vendndodhjen dhe për të identifikuar materialet dhe pajisjet e mbrojtjes nga zjarri, që duhet të jenë të përhershme, e ndërtuar nga tabela ose nga një ngjyrë e sigurisë.

2.1.2 Sinjalistika e depozitave ose tubacioneve, e cila duhet të jetë e tipit sipas përcaktimeve në aneksin III.

2.1.3 Sinjalistika për rreziqet e goditjeve, kundër pengesave ose rënies së personave nga lartësia, duhet të jetë e tipit e përhershme e ndërtuar me një ngjyrë të sigurisë ose nga një tabelë.

2.1.4 Sinjalistika e rrugëve të qarkullimit duhet të jetë e tipit e përhershme, e ndërtuar me ngjyra të sigurisë.

2.2 Sinjalistika e rastësishme

2.2.1 Sinjalistika e rreziqeve, thirrja e personave për një veprim specifik ose për largim të menjëhershëm të personave, e cila duhet të bëhet në mënyrë të rastësishme dhe duke pasur parasysh principet e ndërrueshmërisë dhe të përputhshmërisë të parashikuar në paragrafin 3, nëpërmjet sinjaleve ndriçuese, zanore dhe të komunikimit me shkrim.

2.2.2 Drejtimi i personave që kryejnë veprime, që përmban një rrezik ose risk, duhet të bëhet sipas rastit nëpërmjet sinjaleve me veprime-gjeste ose komunikimit me shkrim.

3. Ndërrueshmëria dhe përputhshmëria e sinjalistikës

3.1 Nga efikasiteti dhe barazia e kushteve, që parashikon një veprim specifik për sa i përket informimit dhe formimit, është vendosur një zgjedhje e lirë ndërmjet:

- një ngjyre të sigurisë dhe një tabele, për të sinjalizuar një risk, një pengesë ose rënie nga disniveli;

- sinjale me lëvizje, gjeste ose komunikime me shkrim.

3.2 Disa modalitete të caktuara të sinjalistikës mund të përdoren së bashku në kombinimet specifike si vijon:

- sinjale ndriçuese dhe sinjale zanore;

- sinjale ndriçuese dhe komunikim me gojë;

- sinjale me veprime-gjeste dhe komunikim me gojë.

4. Ngjyrat për sigurinë

Treguesit e tabelës në vijim aplikohen-zbatohen në të gjitha sinjalet, për të cilat është parashikuar përdorimi i një ngjyre për sigurinë.

Ngjyra	Qëllimi dhe domethënia	Tregues dhe saktësime
E kuqe	Sinjal ndalimi Rrezik – alarm Material dhe pajisje kundër zjarrit	Qëndrim i rrezikshëm, Ndal, qëndro, dispozitiv të ndërprerjes të urgjencës Identifikimi dhe vendndodhja
E verdhë	Sinjal paralajmërues	Kujdes, vëmendje
E kaltër	Sinjal përshkrues	Sjellje ose veprim specifik, detyrim për PMI
Jeshile	Sinjal për shpëtim ose urgjencë	Porta, dalje korridore, vende ose mjedise, lokale

5. Efikasiteti i sinjalistikës nuk duhet të komprometohet nga:

5.1 Prezenca e një sinjalistike tjetër ose nga një burim i të njëjtit tip që turbullon shikueshmërinë ose dëgjueshmërinë, pra sjell në veçanti nevojën e:

5.1.1 evitimit të vendosjes së një numri të tepërt tabelash afër njëra-tjetrës;

5.1.2 mospërdorimit të njëkohshëm të dy sinjaleve ndriçuese që mund të ngatërrohen;

5.1.3 mospërdorimit të sinjaleve ndriçuese në afërsi të një burimi tjetër ndriçues pak i veçuar;

5.1.4 mospërdorimit njëkohësisht të dy sinjaleve zanore;

5.1.5 mospërdorimit të një sinjali zanor nëse intensiteti zhurmës vjen duke u shtuar.

5.2 Projektim i keq, numër i pamjaftueshëm, vendosje joracionale, gjendje e keqe ose funksionim i keq i mjeteve dhe pajisjeve të sinjalistikës.

6. Mjetet dhe pajisjet e sinjalistikës duhet, që sipas rasteve, të pastrohen rregullisht, t'u nënshtrohen mirëmbajtjes, kontrollit dhe riparimit dhe nëse është e nevojshme zëvendësimit derisa të arrihen parametrat kryesorë të funksionimit.

7. Numri dhe vendndodhja e mjeteve ose pajisjeve të sinjalistikës për t'u vendosur është në funksion të rëndësisë së riskut, të rreziqeve dhe të përmasave të zonës së mbulimit.

8. Për sinjalet, të cilat funksionojnë duke kërkuar burim energjie, duhet të sigurohet një burim emergjence në rast të ndërprerjes së energjisë elektrike, me përjashtim të rasteve kur risku vjen më pak për shkak të ndërprerje së vetë energjisë.

9. Një sinjal ndriçues ose zanor me hyrjen në funksion, fillon nga një veprim që kërkon të realizohet; p.sh. duhet të ketë një kohëzgjatje të barabartë me atë të veprimit që do të kryet.

10. Sinjalistika ndriçuese dhe zanore duhet t'i nënshtrohen një verifikimi për mirëfunksionimin dhe efikasitetin real përpara se të vihen në përdorim, si dhe t'i nënshtrohen në vijim kontrollit periodik të nevojshëm.

11. Në rastin kur punëmarrësit paraqesin aftësi të kufizuar në shikim dhe dëgjim, eventualisht edhe për arsye të përdorimit të pajisjeve mbrojtëse personale, duhet bërë përshtatje e sinjalistikës në përputhje me masat suplementare ose zëvendësuese.

12. Zonat, sallat ose hapësirat që përdoren për magazinime të sasive të konsiderueshme të substancave ose preparateve të rrezikshme, duhet të jenë shënuar me një tabelë paralajmëruese në përputhje me pikën 3.2 të aneksit II ose në përputhje me pikën 1 të aneksit III, me përjashtim të rasteve kur etiketat e ambalazheve të ndryshme ose mbështjellëset janë të mjaftueshme për këtë qëllim.

ANEKSI II

PËRSHKRIME TË PËRGJITHSHME PËR TABELAT E SINJALISTIKËS

1. Karakteristikat thelbësore

1.1 Forma dhe ngjyra e tabelave përcaktohen në pikën 3 të këtij aneksi, në funksion të objektit të tyre specifik (tabelë ndalimi, përdorimi të mjeteve të mbrojtjes nga zjarri, paralajmërimi, përshkrimi dhe shpëtimi).

1.2 Vizatimet e tabelave duhet të jenë sa më të thjeshta me mosdhënie detajesh me kuptim të vështirë.

1.3 Vizatimet e përdorura mund të ndryshojnë lehtësisht nga ato të dhëna në pikën 3 ose të paraqesin në raport me to një numër më të madh veçantish, por domethënia të jetë ekuivalente dhe të mos krijojë ekuivoke nga përshtatjet ose ndryshimet eventuale të bëra.

1.4 Tabelat duhet të bëhen me material sa më shumë të jetë e mundur rezistent ndaj goditjeve, ndaj veprimit të kohës së keqe dhe nga veprimet e faktorëve mjedisor.

1.5 Dimensionet dhe karakteristikat ngjyuese dhe fotometrike të tabelave duhet të jenë të tilla që të garantojnë një shikim të mirë dhe të kuptueshëm.

1.5.1 Për dimensionet rekomandohet të shikohet formula e mëposhtme: $A > L^2/2000$, ku A paraqet sipërfaqen e tabelës në m^2 dhe L është distancë e matur me metra nga ku tabela duhet

të jetë akoma e shikueshme. Formula është e aplikueshme për një distancë deri në 50 metra.

1.5.2 Për karakteristikat ngjyryese dhe fotometrike të materialeve, referuar në standardin Shqiptar ose European.

2. Kushtet e përdorimit

2.1 Tabelat duhen vendosur duke pasur parasysh edhe pengesat eventuale, si: nga një lartësi ose pozicion në raport me këndin e shikimit, nga hyrja e zonës së interesuar në rastin e riskut të përgjithshëm, në afërsi të një risku specifik imediat ose të objektit, që ka për qëllim sinjalizimin, në një vend të ndriçuar mirë dhe lehtësisht i arritshëm dhe i shikueshëm.

Duke pasur parasysh rregulloren e kantierit në rastin e ndriçimit të keq natyral, është i pranueshëm përdorimi i ngjyrave fosforeshente, materialeve reflektues ose ndriçimi artificial.

2.2 Tabelat duhet të hiqen kur nuk qëndron më situata që e ka bërë të nevojshme vendosjen.

3. Tabelat që përdoren:

3.1 Tabela ndaluese

Karakteristikat thelbësore:

- Forma rrethore;
- Vizatim i zi, mbi sfond të bardhë;
- Buzët dhe shiriti (në drejtim poshtë majtas në të djathtë për gjatë simbolit të zi me një kënd 45°) i kuq, të cilat duhet të mbulojnë të paktën 35% të sipërfaqes së tabelës.

Ndalohet duhani

Ndalohet duhani dhe përdorimi i flakës

Ndalim kalimi

Ndalohet shuarja me ujë Ujë jo i pijshëm

Ndalohet kalimi i personave të paautorizuar

Ndalohet lëvizja e motopirunëve

Mos prek

3.2 Tabelë paralajmëruese

Karakteristikat thelbësore:

- Forma trekëndëshe;
- Vizatim i zi mbi sfond të verdhë;

- Buzët e zeza (e verdha duhet të mbulojë të paktën 50% të sipërfaqes së tabelës).

Material i djegshëm
korrozive

Material eksploziv

Substanca helmuese

Substanca

Material radioaktiv
elektrik
eksploziv

Ngarkesa të varura

Motopirun në lëvizje

Tension

i rrezikshëm

Kujdes rrezik

Rreze laser

Material i djegshëm

Rrezatim jojonizues

Fushë magnetike intensive
biologjik

Rrezik pengesash

Rënie nga disniveli

Rrezik

Temperatura të ulëta

Substanca të dëmshme
dhe irrituese

3.3 Tabelë përshkruese

Karakteristikat thelbësore

- Forma rrethore;
- Vizatim i bardhë mbi sfond bojë qielli (ngjyra bojë qielli duhet të mbulojë të paktën 50% të sipërfaqes së tabelës).

Mbrojtje e detyruar e syve
veshëve

Kaskë mbrojtëse e detyrueshme

Mbrojtje e detyruar e

Mbrojtje e detyruar e rrugëve
detyrueshme
të frymëmarrjes

Këpucë sigurie të detyrueshme

Doreza mbrojtëse të

Mbrojtje e detyruar trupi

Mbrojtje e detyruar fytyre

Mbrojtje individuale e detyruar
kundër rënies nga lartësia

Kalim i detyruar për këmbësorë

Kujdes i përgjithshëm (i shoqëruar me tabela suplementare)

3.4 Tabelë shpëtimi

Karakteristikat thelbësore

- Forma kuadrate ose katërkëndëshe;
- Vizatim i bardhë mbi sfond jeshil (ngjyra jeshile duhet të mbulojë të paktën 50% të sipërfaqes së tabelës).

Drejtime të daljeve të emergjencës

Drejtimit dalje që duhen ndjekur,
nga sinjalet informuese të tabelave që vijojnë

Ndihma e shpejtë

Barelë

Dush sigurie

Larje syve

Telefon ndihme e
Shpejtë dhe shpëtimi

3.5 Tabelë për mbrojtjen nga zjarri

Karakteristikat thelbësore

- Forma kuadrate ose katërkëndëshe;
- Vizatim i bardhë mbi sfond jeshil (ngjyra jeshile duhet të mbulojë të paktën 50% të sipërfaqes së tabelës).

Lëshues zjarrfikës

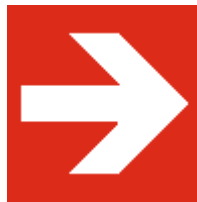
Shkallë

Fikës zjarri

Telefon për zjarrfikëset

Drejtimit dalje që duhen ndjekur,
nga sinjalet informuese të tabelave të mësipërme.

ANEKSI III

PËRSHKRIME PËR SINJALISTIKËN E KONTENITORËVE (DEPOZITAVE) DHE TUBACIONEVE

1. Enët e përdorura në vendin e punës që përmbajnë substancë ose preparate të rrezikshme, sipas përcaktimeve të akteve ligjore e nënligjore në fuqi, enët e përdorura për magazinim ose tubacionet që shërbejnë për transmetimin e këtyre substancave ose preparateve, duhet të pajisen me etiketë të vizatuar ose me simbole (tabela) me ngjyra në sfond, të përcaktuara në paragrafët e mësipërm.

Ky paragraf nuk aplikohet për enët që përdoren në vendin e punës për një periudhë të shkurtër kohe dhe as kur enët zëvendësohen në vazhdimësi, pra kanë frekuencë përdorimi të shkurtër, si dhe në kushte kur përcaktohen masa alternative të përshtatshme, në rastet e veçanta për informim ose formim, që garantojnë një nivel të njëjtë mbrojtje.

Etiketa që përmendem më sipër:

- mund të zëvendësohet nga tabela paralajmëruese të përmendura në aneksin II, që ka të njëjtin vizatim ose simbol;
- mund të kompletohet me informacionet e fundit, si: emri, formula e substancave ose e preparateve të rrezikshme, ose me detaje që lidhen me rrezikun që paraqet;
- mund të kompletohet ose zëvendësohet për sa i përket transportit në vendin e punës, me tabelat e përdorura në Komunitetin Europian për transportin e substancave ose preparateve të rrezikshme.

2. Sinjalistika e përmendur më sipër duhet të aplikohet si vijon:

- në anën që shihet ose në anët që shikohen;
- në formë të qëndrueshme, me vetëngjithës ose e lyer.

3. Në etiketat e përmendura në pikën 1 të mësipërme aplikohen nëse është e nevojshme kriteret për karakteristikat themelore të materialeve të parashikuara në pikën 1,4 të aneksit II

kushtet e përdorimit dhe në pikën 2 të aneksit II, për sa u takon tabelave të sinjalizimit.

4. Etiketat që përdoren mbi tubacione duhet të aplikohen në mënyrë të dukshme pranë pikave që paraqesin rrezik të madh, si: valvolat, pikat e rakorderive dhe duhet të jenë të përsëritshme disa here.

5. Hapësirat, ambientet ose sektorët e përdorur për depozitimin e substancave ose preparateve të rrezikshme në sasi të mëdha, duhet të shënohen me tabelë paralajmëruese, e zgjedhur pikërisht sipas pikës 3.2 të aneksit II, ose të identifikohet në përputhje me pikën 1 të aneksit III, ose të paktën etiketat e ambalazheve të ndryshme ose enëve të ndryshme të jenë të mjaftueshme për qëllimin e vënë në funksion të pikës 1.5 të aneksit II, me dimensione relative.

Depozita e një sasi të caktuar të substancave ose preparateve të rrezikshme mund të tregohen me një tabelë paralajmëruese “rrezik i përgjithshëm”.

Tabelat ose etiketat e përmendura më sipër duhet të aplikohen sipas rastit, në afërsi të zonave të magazinimit ose mbi portën e hyrjes së lokalit të magazinimit.

ANEKSI IV

PËRSHKRIME PËR SINJALISTIKËN E PËRCAKTUAR PËR TË IDENTIFIKUAR DHE TREGUAR VENDNDODHJEN E PAJISJEVE TË MBROJTJES NGA ZJARRI

1. Kusht paraprak

Ky aneks zbatohet në mënyrë të veçantë për pajisjet e destinuara për mbrojtjen nga zjarri.

2. Pajisjet e mbrojtjes nga zjarri duhet të identifikohen nëpërmjet vendosjes së tabelës me ngjyrë, duke treguar kështu vendndodhjen e tyre, ose nëpërmjet përshtatshmërisë së ngjyrës ku janë vendosur.

3. Ngjyra identifikuese e pajisjeve të mbrojtjes nga zjarri është e kuqe. Sipërfaqja me të kuqe duhet të jetë e mjaftueshme për të bërë të mundur një identifikim të shpejtë.

4. Tabela e përshkruar në pikën 3.5 të aneksit II duhet të përdoret për të treguar vendosjen e pajisjeve të përmendura.

ANEKSI V

PËRSHKRIME PËR SINJALISTIKËN E PENGESAVE OSE PIKAVE TË RREZIKSHME DHE PËR SINJALISTIKËN E RRUGËVE TË LËVIZJES

1. Sinjalistika e pengesave ose e pikave të rrezikshme

1.1 Për të evidentuar riskun e një goditje kundër pengesave të rënies së objekteve nga njëra anë dhe të personave nga ana tjetër, brenda perimetrit të zonës së ndërtimit në kantier, ku punëmarrësit lëvizin gjatë punës, përdoret ngjyra e verdhë e alternuar me të zezë ose e kuqja e alternuar me të bardhë.

1.2 Dimensionet e sinjalistikës shkojnë në raport me dimensionin e pengesës ose të pikës së rrezikshme që ka për qëllim të sinjalizojë.

1.3 Shiritat e verdhë dhe të zi ose i bardhë me të kuq duhet të kenë një kënd 45° dhe dimension pak a shumë të njëjtë ndërmjet tyre.

1.4 Shembull:

2. Sinjalistika e rrugëve të qarkullimit-lëvizjes

2.1 Kur përdorimi i pajisjeve dhe mjeteve në mjedise dhe lokale janë të nevojshme, për mbrojtjen e punëmarrësve, rrugët e qarkullimit të mjeteve duhet të jenë qartësisht të sinjalizuara me shirita të vazhdueshëm me ngjyrë lehtësisht të shikueshme. Preferohet ngjyra e bardhë ose e verdhë, në raport me ngjyrën e rrugës.

2.2 Vendorsja e shiritave duhet të marrë parasysh distancat e nevojshme të sigurisë ndërmjet mjeteve që do të qarkullojnë pa harruar edhe afërsinë e lëvizjes ndërmjet mjeteve dhe këmbësorëve.

2.3 Rrugët e lëvizjes brenda kantierit, jashtë zonës së ndërtimit duhet të sinjalizohen njëllor në masën e nevojshme, nëse nuk janë parashikuar pengesa ose rrugë të përshtatura.

ANEKSI VI PËRSHKRIME PËR SINJALET E NDRIÇUESHME

1. Karakteristikat thelbësore

1.1 Drita e lëshuar nga një sinjal duhet të prodhojë një kontrast të përshtatshëm ndriçimi në ambient, në raport me konditat e parashikuara të përdorimit, pa provokuar errësimin e syve për shkak të intensitetit të madh të dritës ose shikim të keq për pamjaftueshmëri të intensitetit të dritës.

1.2 Sipërfaqja e ndriçuar që lëshon sinjalin mund të jetë me ngjyrë uniforme dhe sjell një simbol në një sfond të përcaktuar.

1.3 Ngjyra uniforme duhet t'i korrespondojë tabelës treguese të ngjyrave të sinjaleve pika 4 aneksi I.

1.4 Kur një sinjal sjell një simbol, ky i fundit duhet të respektojë për analogji rregullat që aplikohen në përputhje me aneksin II.

2. Rregulla të veçanta përdorimi

2.1 Nëse një dispozitiv lëshon një sinjal të vazhdueshëm dhe një me ndërprerje, sinjali me ndërprerje do të përdoret për të treguar, në raport me atë të vazhduar, një nivel më të lartë rreziku ose një urgjencë më të madhe në ndërhyrjen ose veprimin që kërkohet për zgjidhje.

Gjatësia në kohë e frekuencës së ndriçimit të sinjalit të dritës për secilin nga sinjalet duhet të llogaritet në mënyrë që:

- të garantojë një perceptim të mirë të sinjalit;

- të evitojë konfuzionin si me sinjale të ndryshme ndriçuese ashtu edhe me sinjalin ndriçues të vazhdueshëm.

2.2 Nëse në vendin e sinjalit ndriçues me ndërprerje përdoret edhe sinjal zanor, kodi i sinjalit duhet të jetë identik.

2.3 Një dispozitiv i destinuar për të dhënë një sinjal të ndriçuar në rastin e një rreziku të madh duhet të pajiset me komanda speciale ose me një llambë ndihmëse.

ANEKSI VII PËRSHKRIME PËR SINJALE AKUSTIKE

1. Karakteristikat thelbësore

1.1 Një sinjal akustik:

a) duhet të ketë një nivel zanor të qartë më të lartë se zhurma në sfond, në mënyrë që të jetë i dëgjueshëm, por gjithsesi pa krijuar shqetësim dhe dhimbje;

b) duhet të jetë lehtësisht i kuptueshëm në raport, veçanërisht me gjatësinë e impulseve, si dhe impulsi i ndarë nga seria e impulseve, duke ndarë qartësisht, nga njëra ana sinjalin akustik dhe nga ana tjetër zhurmën në sfond.

1.2 Në rastin kur një dispozitiv mund të emetojë një sinjal akustik me frekuencë konstante dhe të ndryshueshme, frekuenca e ndryshueshme përdoret për sinjalizim, në raport me frekuencën konstante, për një nivel më të lartë rreziku ose nevojën e një ndërhyrjeje më urgjente ose veprim saktësisht të përshkruar.

2. Kodi i përdorimit

Tingulli i një sinjali të lëshuar duhet të jetë i vazhdueshëm.

ANEKSI VIII PËRSHKRIME PËR KOMUNIKIMIN ME GOJË

1. Karakteristikat thelbësore

1.1 Komunikimi me gojë vendoset ndërmjet një folësi ose lëshuesi dhe një ose më shumë dëgjuesve, në formën e një teksti të shkurtër, të frazave, të grup fjalësh ose të fjalëve të veçanta.

1.2 Mesazhet gojore duhet të jenë sa më shumë të jetë e mundur të shkurtra, të thjeshta dhe të qarta. Kapaciteti gjuhësor i folësit dhe lehtësia e të dëgjuarit duhet të jenë të mjaftueshme për të garantuar një komunikim gojor të sigurt.

1.3 Komunikimi gojor mund të jetë edhe direkt (përdorimi i një zëri njeriu) ose indirekt (zë njeriu ose sinteza vokale që përhapen nëpërmjet një mjeti të përshtatshëm).

2. Rregulla të përshtatshme përdorimi

2.1 Personat e interesuar duhet të njohin mirë gjuhën e përdorur për të qenë në gjendje të kuptojnë korrekt shqiptimin e mesazhit gojor dhe ta përshtatin në funksion të tyre, në një kuptim të përshtatshme në fushën e sigurisë dhe shëndetit.

2.2 Nëse komunikimi gojor është përdorur për zëvendësimin ose plotësimin e sinjaleve me lëvizje (gjeste) duhen përdorur fjalë kyçe, si:

largohu:	për të treguar që është marrë drejtimi i veprimit,
ndal:	për të përfunduar ose ndërprerë një proces,
ndërprit:	për të ndaluar një lëvizje,
ngrije:	për të bërë të mundur ngritjen e një ngarkese,
ule:	për të bërë të mundur uljen e një ngarkese,
përpara;	
mbrapa:	nëse është e nevojshme këto 4 (katër) veprime,
majtas:	koordinohen me lëvizjet (gjeste) korresponduese,
djathtas:	
kujdes:	për të urdhëruar një ndërprerje ose ndalim urgjent,
shpejt:	për të përshpejtuar një lëvizje për qëllim sigurie.

ANEKSI IX
PËRSHKRIME PËR SINJALE ME LËVIZJE (GJESTE)

1. Veçoritë

Një sinjal i përcjellë me veprim duhet të jetë i saktë, i thjeshtë, i bollshëm, i lehtë për t'u ndjekur nga ai që e merr dhe me ndryshim të dallueshëm nga një sinjal tjetër me veprim.

Përdorimi i njëkohshëm i dy krahëve duhet bërë në mënyrë simetrike dhe për një sinjal të vetëm veprimi.

Lëvizjet e përdorura duke respektuar karakteristikat e mësipërme mund të variojnë lehtësisht ose të jenë më të hollësishme në raport me figurat e paraqitura në pikën 3, me kusht që domethënia dhe kuptimi të jetë pak a shumë i njëjtë.

2. Rregulla të veçanta përdorimi

2.2 Personi që jep sinjalin i quajtur "sinjalizues" jep nëpërmjet sinjaleve me veprim, instruksionet e manovrimit, atij që do të marrë sinjalin, i quajtur "operator".

2.3 Sinjalizuesi duhet të tregojë kujdes të veçantë gjatë dhënies së komandave të manovrave, për sigurinë e punëmarrësve që ndodhen në afërsi.

2.4 Nëse përshkrimet e pikës 2.2, nuk janë të mjaftueshme, duhet parashikuar një ose më shumë sinjale ndihmëse.

2.5 Kur operatori nuk mund të ndjekë me garancinë e duhur urdhrat e marra për sigurinë, duhet të ndërpresë procesin e manovrave dhe të kërkojë instruksione të reja.

2.6 Pajisje të sinjalistikës me veprim (gjeste).

Sinjalizuesi duhet të identifikohet lehtë nga operatori.

Sinjalizuesi duhet të veshi ose të mbajë një ose më shumë elementë të përshtatshëm të njohur, si xhakëtë, kaskë, mëngë, krahë, palete.

Elementet e njohjes janë me ngjyrë të ndritshme, mundësisht të vetme, të rezervuar veçanërisht për sinjalizuesin.

3. Veprime të koduara për t'u përdorur

Grupimi i veprimeve të koduara që vijnë më poshtë, nuk e paragjykon mundësinë e përdorimit të sistemeve të tjerë të veprimeve të koduara në nivel komunitar, në veçanti në disa sektorë në të cilët përdoren të njëjtat manovra.

Domethënia	Përshkrimi	
A. Veprime të përgjithshme		
Fillim.	Dy krahët janë të hapur në drejtim horizontal,	
Kujdes.	pëllëmbët e duarve janë drejtuar nga përpara.	
Marr kontrollin.		
Ndal.	Krahu i djathtë është ngritur drejt lart me	
pëllëmbën		
Ndërprerje.	e dorës së djathtë drejtuar nga përpara.	
Mbarimi i manovrimit.		
Mbarim i i operacionit.	Dy duart janë të bashkuara në lartësinë e barkut.	

B. Lëvizje vertikale

Ngritje. Krahë i djathtë ngrihet drejt lart me pëllëmbën e dorës drejtuar nga përpara, duke përshkruar ngadalë një rreth.

Ule. Krahë i djathtë, i drejtuar me pëllëmbën e dorës përmbysur nga poshtë drejt trupit duke përshkruar ngadalë një rreth.

Distanca vertikale. Të dyja duart tregojnë distancë.

C. Lëvizje horizontale

Me ardhë para. Të dy krahët janë palosur, me pëllëmbët e dorës të kthyer nga trupi, parakrahët bëjnë lëvizje të lehta në drejtim të trupit.

Me larguar prapa. Të dy krahët janë palosur, me pëllëmbët e dorës të kthyer nga përpara,

parakrahët bëjnë lëvizje të lehta duke u larguar nga trupi.

Nga e djathta. Krahë i djathtë i zgjatur më shumë ose më pak, me pëllëmbën e dorës

përmbysur, kryen lëvizje të drejtuar djathtas.

Nga e majta. Krahë i majtë i zgjatur më shumë ose më pak, me pëllëmbën e dorës përmbysur, kryen lëvizje të drejtuar majtas.

Distanca horizontale. Të dy krahët tregojnë distancë.

D. Rrezik

Rrezik. Të dy krahët të drejtuar lart me pëllëmbët e dorës të kthyer nga përpara.

Ndalim emergjent.

Lëvizje e shpejtë. Veprimet e koduara për të treguar shpejtësinë e lëvizjeve që duhen kryer.

Lëvizje të ngadalta. Veprimet e koduara për të treguar ngadalësimin e lëvizjeve

që duhen kryer.